

ÞINGEYJARSVEIT

Kjarna - 650 Laugar
Sími: 464 3322 – Bréfsími: 464 3422
Netfang: thingeyjarsveit@thingeyjarsveit.is
Heimasíða: www.thingeyjarsveit.is

Félagsmálanefnd Alþingis
Hildur Njarðvík nefndarritari
Alþingi við Austurvöll
150 Reykjavík

11. 11. 2002

Efni: Umsögn um breytingarfrumvarp til sveitarstjórnarlaga - íbúáþing.

128. löggjafarþing 2002-2003 Þskj. 15 – 15. mál

Undirritaður þakkar fengið tækifæri til þess að veita umsögn um frumvarp til laga um breytingu á sveitarstjórnarlögum og fagnar því að hnykkt verði á skyldu sveitarfélaga til samráðs við íbúana með íbúáþingum. Eflaust liggur að baki talsverð umþóttun og röksemdafærsla að setja um íbúáþing sérstaka grein í lögnum en við fyrstu sýn virðist efnið þó geta fallið efnislega innan 104. greinar. Eftirfarandi eru hugleiðingar undirritaðs um nokkur atriði greinarinnar til umhugsunar við undirbúning málsins:

1. Að jafnaði. Skýrt virðist hver sé tilgangur og eðli íbúáþings og því eðlilegt að það sé haldið einu sinni á hverju kjörtímabili fyrst það er tilgreint sérstaklega í lagatextanum. Virðist orðunum *að jafnaði* því ofaukið einkum þar sem engin sveitarstjórn getur gengið að því vísu að starfa fleiri en eitt kjörtímabil í senn.
2. Langtímaframkvæmda- og fjárhagsáætlun. Hér er þröngt skilgreint og gæti verið betra að taka til almenna stefnumótun á vegum sveitarfélagsins, n.k. leiðarljós til framtíðar, s.s. við stefnumótun og áætlanagerð til lengri tíma, (t.d. gerð aðalskipulags, tilgreina víðtæk stefnumótunarverkefni eins og t.d. staðardagskrá 21 eða aðra stefnumótun sem varðar almenn búsetugæði í sveitarfélaginu).
3. Gera grein fyrir tillögum, skoðunum og skoðanaskiptum. Svo virðist sem þarna megi ætlast til þess að sveitarfélagið verði að gera grein fyrir hverri einustu skoðun og skoðanaskiptum sem gæti flækt úrvinnsluna verulega. Þetta mætti gera viðráðanlegra með orði eins og meginstraumum: *...gera grein fyrir framkomnum tillögum og meginstraumum í skoðunum og skoðanaskiptum á þinginu...*
4. Áform sveitarstjórnar um eftirfylgni. Erfitt gæti orðið fyrir sveitarfélög að gera grein fyrir því hvaða áhrif tillöguflutningur og skoðanir sem fram koma á íbúáþingi munu hafa á hina raunverulegu stefnumótun og framkvæmdaáætlanir

nema með almennum orðalagi. Ef kynna á niðurstöðu íbúáþings innan ákveðins tíma þyrfti væntanlega að gera það fljótlega eftir að þinginu lauk. Ákvæði sem gerir ráð fyrir að straumar og stefnur íbúáþings séu þegar komnar inn í formlæg áform sveitarfélagsins gæti verkað hamlandi á kynningu þess og skýrslugerð og tafið úrvinnslu. Orðalag um eftirfylgni gæti af sömu sökum orðið flatneskjulegt og almennt. Ákvæðinu mætti því sleppa.

5. Opinn fundur og/eða skýrsla. Varla má sleppa sveitarfélaginu við að birta skýrslu eða samantekt um þingið þannig að þátttakendur sjái þess einhvers staðar stað í opinberum plöggum að það hafi verið til einhvers að mæta á þingið, hafa skoðanir og sjá tilgang með að víðra þær opinberlega á slíkum vettvangi. Sveitarstjórn ætti því að hafa skyldu til að *birta skýrslu á heimasíðu sinni og/eða prentaðri til dreifingar inn á hvert heimili í sveitarfélaginu og gera ennfremur grein fyrir áhrifum þingsins á störf hennar á opnum fundi.* Væntanlega yrði ákveðið í reglugerð hver ætti að vera tímafrestur sveitarstjórnar til að ljúka þessari úrvinnslu, skýrslugerð, útgáfu og fundarhaldi. Það er mikilvægt atriði til þess að setja verkefninu heildstæðan tímaramma og frestur til að ljúka því má ekki vera of langur til þess að tryggja áhuga almennings til virkrar þátttöku í íbúáþingum.

Í greinargerð er rætt um að æskilegt væri að óhlutdrægur aðili verði fenginn til að stýra samráði á íbúáþingi. Vandí gæti skapast varðandi slíkt ef öll sveitarfélögin ættu að halda íbúáþing á svipuðum eða sama tíma og e.t.v. varhugavert að kveða á um hvenær á kjörtímabilinu eigi að halda slíkt þing. Verður að telja heppilegt t.d. fyrir nýkjörnar sveitarstjórnir að nokkur tími líði þar til sveitarstjórnarmenn hafa ákjósanlegar forsendur til þess að ræða stefnumótun fyrir sveitarfélagið í víðu samhengi. (Endurkjörnar stjórnir ættu þó að geta gengið tiltölulega snemma til íbúáþings með skilvirkum og árangursríkum hætti.)

Síðast en ekki síst verður að taka skýrt fram að sveitarstjórnir hljóta að **gera þá skýlausu kröfu til löggjafarvaldsins að það leggi ekki fjárhagslega íþyngjandi byrðar á sveitarfélögin án þess að tekjustofnar fylgi.** Vænta má að kostnaður vegna íbúáþings hlauti á hundruðum þúsunda, líklega þó milljónum, og fyrir lítil og meðalstór sveitarfélög sem varla hafa borð fyrir báru þyngir lögbundið íbúáþing róðurinn verulega. E.t.v. mætti ætla Jöfnunarsjóði sveitarfélaga eitthvert hlutverk varðandi þennan kostnað en það er skýr krafa sveitarstjórnar Þingeyjarsveitar að ekki verði gengið enn frekar á ráðstöfunarfé sveitarfélaga en orðið er. Hins vegar er ljóst að íbúáþing eru vænlegur kostur til þess að virkja íbúana með lýðræðislegum hætti í starfsemi sveitarfélaga og stefnumótun til framtíðar. Því ber að fagna þessari viðleitni til að auka áhrif þeirra enda fylgi slíkum lagabókstaf með tilheyrandi kostnaði samsvarandi fjárframlög úr ríkissjóði.

Virðingarfyllst,

Jóhann Guðni Sveinsson
sveitarstjóri

